

Materiál na rokovanie
Komisíí Mestského zastupiteľstva v Žiline

Číslo materiálu: ___/2019

Návrh k bodu programu

**OPATRENIA MESTA ŽILINA NA ZMIERNENIE EKONOMICKÝCH
DOPADOV KORONAKRÍZY:
ODKLAD SPLATNOSTI MIESTNYCH DANÍ A POPLATKOV**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa

Materiál prerokovaný :

Predkladajú:

Ing. Martin Kapitulík, poslanec MZ v Žiline
Bc. Jozef Juriš, poslanec MZ v Žiline
MUDr. Peter Durmis, poslanec MZ v Žiline
Mgr. Lukáš Milan, poslanec MZ v Žiline
Ondrej Šoška, poslanec MZ v Žiline
Mgr. Martin Barčík, poslanec MZ v Žiline
Mgr. Denis Cáder, poslanec MZ v Žiline
PaeDr. Ľudmila Chodelková, poslankyňa MZ v Žiline
MUDr. Rastislav Johanes, PhD., poslanec MZ v Žiline
Mgr. Róbert Kašša, poslanec MZ v Žiline
Mgr. Branislav Delinčák, poslanec MZ v Žiline
Mgr. Anton Trnovec, poslanec MZ v Žiline

Zodpovedný za vypracovanie:

Ing. Martin Kapitulík, poslanec MZ v Žiline a predseda Finančnej komisie

Žilina, apríl 2019

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. ___/2019

Komisia odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline

I. **požiadat'**

prednostu MsÚ v Žiline o zavedenie nasledovných opatrení Mesta Žilina na zmiernenie ekonomických dopadov koronakrízy na obyvateľov mesta a ich zamestnávateľov:

1. Odklad splatnosti Dane z nehnuteľností do 31.12.2020;

2. Odklad splatnosti Poplatku za komunálny odpad do 31.12.2020;

a to za účelom zabezpečenia potrebnej finančnej likvidity obyvateľov mesta, zamestnávateľov a ďalších a podnikateľských subjektov v čase mimoriadnej situácie a v po nej bezprostredne nadväzujúcom období potrebnom na aspoň čiastočné zotavenie ekonomiky. Súčasťou opatrení je aj zabezpečenie informovanosti obyvateľov o ich zavedení.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Materiál je v súlade so Štatútom mesta Žilina a právnymi predpismi Slovenskej republiky.

Nakoľko dochádza iba k odkladu splatnosti miestnych daní v rámci rozpočtového roka, materiál nemá dopad na rozpočet.

POMÔŽEME ŽILINČANOM A NIČ NÁS TO NESTOJÍ

„Základnou úlohou mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obyvatelia majú právo požadovať od mesta pomoc v čase náhlej núdze.“ – ZÁKON O OBECNOM ZRIADENÍ

Ekonomika sa takmer zastavila (čo sa od vzniku samostatnej SR ešte nikdy v takomto rozsahu nestalo). Väčšina firiem funguje v obmedzenom režime. Až na pár sektorov všetko stojí, firmy majú nulové alebo len minimálne tržby, ale zároveň obrovské náklady. Väčšina firiem je schopná v takomto režime vydržať maximálne jeden-dva mesiace. Na trhu panuje obrovská neistota a dnes vôbec nie je isté, kedy táto situácia skončí a najmä, ako to v tom čase bude vyzeráť. Spotrebitelia, najmä v oprávnenej obave o svoje zamestnanie, zásadným spôsobom menia svoje spotrebiteľské návyky - spotreba klesá a môže trvať roky, kým sa vráti na svoju pôvodnú úroveň. To sa dá zvrátiť iba racionálnymi opatreniami vlády a „naliatím“ miliárd EUR do finančného systému za účelom stimulovania spotreby. Ak sa nič nezmení, výsledkom týchto pár týždňov, nedajbože mesiacov, bude celospoločenská ekonomická recesia, ktorej hĺbku a dĺžku si dnes nedovolí odhadnúť asi nikto. V tom lepšom prípade ju budeme cítiť aj budúci rok a zrejme aj ten ďalší. Recesia bude tým silnejšia, čím dlhšie koronakríza potrvá.

Táto situácia bude mať dopad aj na Mesto Žilina. Odhadovaný negatívny dopad koronakrízy (pozor, nie navrhovaného odkladu splatnosti miestnych daní, ktorý dopad na rozpočet nemá) na príjmovú stránku rozpočtu bude vo výške niekde na úrovni od 2 do 10 miliónov EUR. To je výpadok rozpočtu na tento rok, ktorý Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, v závislosti od dĺžky „koronakrízy“, odhadla na základe očakávaného poklesu výberu dane z príjmov fyzických osôb. Vychádza to z očakávania, že v tomto roku výrazne klesnú nielen samotné mzdy, ale aj zamestnanosť ako taká. Preto RpRZ počíta v krajne pesimistickom variante výpadok až 10 miliónov. Lebo nezamestnaní ľudia na podpore daň z príjmu neplatia, takže ju mesto nedostane. A čím viac bude nezamestnaných, tým menšia bude aj spotreba, a tým pádom aj ekonomický rast = tým menej dostane aj mesto. **Preto by malo byť aj v záujme mesta**

urobiť všetko pre stabilizáciu ekonomiky. Lebo sme v tom všetci spolu. Ak sa nebude dariť firmám, nebude sa dariť ani ich zamestnancom a nebude sa dariť ani mestu.

A tu sa dostávame k podstate návrhu na odloženie splatnosti miestnych daní a poplatkov. **Okrem samotnej dĺžky „koronakrízy“ a trvania tvrdých opatrení, je pre stabilitu ekonomiky nesmierne dôležitá likvidita** = hotovosť, ktorú budú mať podnikatelia – zamestnávateľa nielen v tomto bezprostrednom období, ale aj niekoľko nadchádzajúcich mesiacov po jeho skončení. Lebo musia sanovať obrovské výpadky tržieb (náklady im bežali ďalej, resp. sa znížili len minimálne). Rovnako aj likvidita zamestnancov (obyvateľov) na strane spotreby.

A práve preto, aby firmy a zamestnanci túto hotovosť na holé prežitie mali, posunul štát napríklad aj splatnosť dane z príjmov, ako jeden z nástrojov zvýšenia likvidity. Lebo keď firmy prestanú byť schopné platiť (stratia likviditu), tzn. nebudú mať peniaze na úhradu svojich záväzkov, v snahe minimalizovať škody, budú škrtiť náklady (aj príjmy ostatných firiem v reťazci) a v neposlednom rade prepustia svojich zamestnancov (najväčší náklad) a tí budú žiť len z podpory. A to sa bude diať v celom reťazci firiem – tzv. prvotná a druhotná platobná neschopnosť – prvotné a druhotné prepúšťanie. Keď nebudú likvidní zamestnanci (obyvatelia) klesne spotreba (nebude sa nakupovať, nezamestnaní nebudú mať peniaze) = klesne dopyt, čo sa prejaví aj na strane ponuky a týmto všetkým sa spomalí ekonomika a dostávame sa do začarovaného kruhu, z ktorého sa budeme dostávať roky. Ak sa teda do ekonomiky, ako bolo uvedené vyššie, nenapumpujú obrovské peniaze na spotrebu.

Samozrejme, firmy aj ľudia nejakú likviditu dnes ešte majú, otázka však je, na ako dlho (náklady stále bežia, tržby sú nulové). A práve tu je pointa. **Aby boli ekonomické dopady koronakrízy čo najmenšie, je mimoriadne dôležité, aby mali tak firmy, ako aj obyvatelia (zamestnanci = spotreba), hotovosť (boli likvidní) na čo najdlhšie obdobie.** Lebo nikto firmu nepoloží hneď, ak má nádej, že sa situácia zlepší. Samozrejme, pod podmienkou, že má hotovosť. **A to je podstatou tohto návrhu – aby mali ľudia aj firmy dostatočnú hotovosť, kým koronakríza skončí.** Samozrejme, ani s hotovosťou to nemôže trvať večne, lebo nikto nebude pumpovať svoje peniaze do niečoho, čo nemá perspektívu, ale predpokladáme, že to za jeden-dva mesiace skončí. Bez hotovosti to však skončí okamžite.

Preto potrebujeme mať v systéme dostatok hotovosti. **Dane nám túto hotovosť zo systému priamo sťahujú a žiaľ, sú splatné práve teraz, keď ho firmy a ľudia potrebujú najviac.** A mesto, v záujme stability ekonomiky a svojich vlastných budúcich daňových príjmov, potrebujeme, aby ju mali.

Preto navrhujeme odložiť splatnosť dane. Navrhujeme do konca roka, ale aj to sa môže zmeniť – napríklad do dvoch splátok v septembri a decembri alebo podobne. Lebo aj to pomôže situáciu stabilizovať.

Navyše v situácii, keď množstvo ľudí a firiem bojuje o holé prežitie, je naivné si myslieť, že ľudia budú primárne myslieť na zaplatenie daní. Je zrejme, že tí, ktorých sa výpadky príjmov a tržieb už dotkli, riešia úplne iné existenčné problémy. A v tejto situácii by bolo scestné a nepochybne aj nemorálne, týchto ľudí a firmy „naháňať“ a nedajbože ich ešte aj penalizovať a exekúovať. Za to, že v časoch existenčnej krízy nezaplatili načas dane. Preto navrhujeme odložiť splatnosť dane.

Odklad splatnosti daní spôsobí mestu problém s cashflow, keďže dostane peniaze z daní o pár mesiacov neskôr. Dopad na rozpočet je však nulový, keďže bude daň stále splatná v tomto roku (zákon inú možnosť ani nepripúšťa).

Na rozdiel od ľudí a firiem, ktoré dnes veľmi ťažko dostanú preklenovací úver (a keď by ho aj dostali, nikto si nebude brať úver na mzdy v čase tejto veľkej neistoty a radšej ľudí prepustí – malí podnikatelia isto nie), mesto vie týchto pár kvartálov (na rozdiel od podnikateľov a domácností) prekryť. Aktuálna úprava zákona nám umožňuje na to (rovnako aj na sanáciu výpadku dane z príjmov = najmä bežné

výdavky) využiť celý prebytok hospodárenia minulých rokov - rezervný fond a rovnako nám umožňuje ísť v tejto situácii do mínusu (schodok). **Mesto, na rozdiel od drvivej väčšiny firiem, situáciu zvládne.** A opakujeme, nejde o výpadok rozpočtu, iba o dočasný problém s cashflow.

Samozrejme, budeme mať aj výpadky spôsobené najmä výpadkom na strane dane z príjmov. Tu si však treba uvedomiť, že tie výpadky budú skoro priamo úmerné počtu prepustených ľudí. Čiže v záujme eliminácie týchto výpadkov, musíme strpieť krátkodobý problém s likviditou. Rovnako budeme mať výpadky spôsobené samotnými opatreniami proti koronavírusu – DPMŽ, divadlo, OPP a podobne. A týmto výpadkom sumárne budeme musieť prispôsobiť aj rozpočet – vytvoriť krízový rozpočet.

Ekonomickým opatrením - odložením splatnosti dane o pár mesiacov podporí Mesto Žilina okamžitú likviditu obyvateľov a zamestnávateľov sumou až na úrovni takmer 12 miliónov EUR, čo môže výrazne pomôcť udržaniu zamestnanosti v Meste Žilina a znížiť ekonomický dopad koronakrízy na životy obyvateľov mesta.

Nakoľko dochádza iba k odkladu splatnosti miestnych daní v rámci rozpočtového roka, materiál nemá dopad na rozpočet.

Stav k 8.4.2020 (egov.zilina.sk)	Rozpočtovaný daňový príjem v roku 2020	Uhradené dane a poplatky	Daňové príjmy na ceste
Daň z nehnuteľností	11 371 000,00 €	123 834,29 €	11 247 165,71 €
Poplatok KO	3 643 000,00 €	282 150,56 €	3 360 849,44 €
Spolu	15 014 000,00 €	405 984,85 €	14 608 015,15 €

Schválený rozpočet mesta Žilina na rok 2020: 81.512.871,00,- EUR

Prebytok rozpočtu k 31.12.2019 vrátane FO: 3.029.573,48,- EUR (rezervný fond)